

Moskovasta totesi, että nykyisillä manseilla oli yhtäläisiä piirteitä vanhan uralilaisen rotutyypin kanssa, A. I. DUBOV Moskovasta taas oli havainnut nykyudmurteissa piirteitä, jotka viittaavat vanhaan »paleoeuropidis-uralilaiseen» tyyppiin.

Neuvostoliitossa on professori A. A. ZOUBOVIN johdolla tehty laajoja hamma-antropologisia tutkimuksia, joita hän oppilaineen esitteli. R. U. GRAVERE Riiasta kertoi »pohjoiseurooppalaisesta reliktihammastyypistä», jollainen olisi ollut tyypillinen meso- ja neoliittisen kampakeramiikan ihmiselle. Erityisesti nykyisten Kuolan lappalaisten hampaistossa tava- taan tätä hamma-antropologista tyyppiä. Zoubov nimittää suomalais-ugrilaiselle väestölle tyypillistä hampaiston rakennetta »pohjoiseksi grasiiliksi hammastyypiksi». Tätä hampaiston muotoa esiintyy myös meso- ja neoliittisella ihmisellä, ja se on ilmeisesti hyvin samantapainen kuin Graveren »reliktityyppi». Lappalaisilla on tähän »pohjoiseen tyyppiin» sekoittunut selvästi »itämaista ainesta», mikä viittaa Zoubovin mukaan siihen, että lappalaisilla on geneettisiä yhteyksiä Uralin itäpuolisiin väestöihin.

LEIU HEAPOST Tallinnasta esitti kiintoi- sassa alustuksessaan nykyvirolaisten itäisiä ja läntisiä geneettisiä juuria. Omassa esityksessään tarkastelin kesällä 1984 Baškirian tasavaltaan Uralin eteläosaan tehdyn antropologisen ja väestögeneettisen tutkimusretken tuloksia. Tarkoituk- senamme oli selvittää, miten paljon turk- kilaiset baškiirit olivat sekoittuneet alu- eella asuviin suomalais-ugrilaisiin väes- töihin, lähinnä mareihin ja komeihin. Se- kä morfologisten että veriryhmägeneettis- ten ominaisuuksien perusteella näyttää siltä, että baškiirit ovat runsaan tuhan- nen vuoden aikana sekoittuneet melko vähän lähistöllä asuviin suomalais-ugri- laisiin kansoihin.

PAULI KAJANOJA

★

Antropologiaa

Kongressissa kuultiin parikymmentä esi- telmää fyysisen antropologian alalta. Suurin osa esitelmöitsijöistä oli neuvosto- liittolaisia tutkijoita. Useimmat esitelmät koskivat kranologiaa eli hautalöytöjen kalloihin perustuvaa tutkimusta.

Neuvostoliittolaiset antropologit ovat esittäneet hypoteesin, jonka mukaan meso- ja neoliittisen kampakeramiikan väes- tön tyypillisenä ja tärkeimpänä kompo- nenttina olisi ollut niin sanottu uralilai- nen rotu, joka rotujaossa asettuisi itsenäi- senä rotuna itäisen mongolidisen ja euro- pidisen rodun väliin. J. D. BENEVOLENSKA- JA Leningradista oli tutkinut saamelais- ten kalloja ja todennut, että eri saamelais- ryhmien kallot muistuttivat toisiaan ja toisaalta erosivat selvästi naapuriväes- tön kalloista. Toisaalta Euroopan koilli- sen metsäalueen meso- ja neoliittisilla kal- loilla oli yhtäläisyyksiä nykyajan lappa- laiskallojen kanssa. G. M. DAVYDOVA